

ביצה יט

הבאת ברייתא: תנו רבנן:

רבי שמעון שזורי	תנא קמא	
אף בחול אין מטבילין אותו, מפני שצריך הערב שמש	אין מטבילין אותו בין השמשות	כלי שנטמא מערב יום טוב
	ותנא קמא לא בעי הערב שמש?	קושי
מחמת מלאכתו הוא דקרהיט	האי דקא רהיט ואזיל - מידע ידע דבעי הערב שמש	תירוץ 1 - רבנן דבי רב - במחשבתו נכרת מתוך מעשיו קמפלגי. והיכי דמי - כגון דנקיט מנא בידיה, ורהיט ואזיל בין השמשות לאטבוליה.
מדהא לא גמיר, הא הערב שמש נמי לא גמיר	הא הוא דלא גמיר, הא הערב שמש גמיר	תירוץ 2 - רבא - במחשבתו נכרת מתוך מעשיו - דכולי עלמא לא פליגי, כי פליגי - כגון דאיטמי בפחות מכעדשה, ואתא לקמיה דרבנן לשילוי: בפחות מכעדשה, איטמי אי לא?

ומטבילין מגב לגב.

ברייתא להסביר דברי המשנה: תנו רבנן: כיצד מגב לגב? הרוצה לעשות גתו על גב כדו, וכדו על גב גתו - עושה. כיצד מחבורה לתבורה? היה אוכל בתבורה זו ורוצה לאכול בתבורה אחרת - הרשות בידו.

משנה.

בית הלל	בית שמאי	
	מותר	הבאת שלמים
מותר	אסור	הבאת עולות
מותר	אסור	סמיכה על עולות ושלמים

הבנה אחרת ממשתנינו במחלוקת בית שמאי/בית הלל: אמר עולא:

בית הלל	בית שמאי	
ל'ה' - כל דלהי	וחתנת אתו ח' לה' , חגיגה - אין, עולת ראייה - לא.	מחלוקת בשלמי חגיגה לסמוך, ועולת ראייה ליקרב נדרים ונדבות

עוד אמורא שסובר כעולא: וכן אמר רב אדא בר אהבה: נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב. קושי על עולא: מתיבי,

אמר רבי שמעון בן אלעזר:

בית הלל	בית שמאי	
שאינה קרבה ביום טוב		לא נחלקו על עולה שאינה של יום טוב (נדר ונדבה)
שקריבין ביום טוב		ועל שלמים שהן של יום טוב על מה נחלקו - על עולה שהיא של יום טוב, ועל שלמים שאינן של יום טוב (נדר ונדבה)
יביא	לא יביא	

תירוץ: תריץ ואימא הכי:

אמר רבי שמעון בן אלעזר

בית הלל	בית שמאי	
שאינה קרבה ביום טוב		לא נחלקו על עולה ושלמים שאינה של יום טוב (נדר ונדבה)
שקריבין ביום טוב		ועל שלמים שהן של יום טוב על מה נחלקו - על עולה שהיא של יום טוב
יביא	לא יביא	

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

תירוץ 2: רב יוסף אמר: תנאי שקלת מעלמא? תנאי היא. דתניא:

בית הלל	בית שמאי	
סומך עליהן ביום טוב, ושוחטן ביום טוב	סומך עליהם מערב יום טוב ושוחטן ביום טוב	שלמים הבאים מחמת יום טוב ביום טוב
דברי הכל אין קריבין ביום טוב		אבל נדרים ונדבות

חיזוק לתירוץ - שיש מחלוקת תנאים בנדרים ונדבות: והני תנאי כי הני תנאי. דתניא

תנא קמא	רבי שמעון	רבי אלעזר ברבי שמעון	
<p>חג המצות</p> <p>אין מביאין תודה בחג המצות מפני חמץ שבה קושי: פשיטא! תירוץ: אמר רב אדא בריה דרב יצחק, ואמרי לה רב שמואל בר אבא: הכא בארבעה עשר עסקינן, וקסבר: אין מביאין קדשים לבית הפסול.</p>			
<p>עצרת – חג השבועות</p> <p>ולא בעצרת מפני שהוא יום טוב הסבר: קסבר: נדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב</p>			
<p>חג הסוכות</p> <p>אבל מביא אדם תודתו בחג הסוכות קושי: אימת? אילימא ביום טוב עצמו - והא אמרת ולא בעצרת מפני שהוא יום טוב! תירוץ: אלא בחולו של מועד.</p>			מביא אדם תודתו בחג הסוכות ויוצא בה ידי חובתו משום שמחה, ואין יוצא בה משום חגיגה.
<p>הסבר אביי למחלוקת – כו"ע נדרים ונדבות קרבים ביו"ט – כי פליגי בבל תאחר</p> <p>תנא קמא סבר: שלש רגלים אמר רחמנא, אפילו שלא כסדרן</p>			ביום טוב
<p>ורבי שמעון סבר כסדרן - אין, שלא כסדרן - לא.</p>			
<p>לתנא קמא ור' שמעון, נדרים ונדבות קרבים ביום טוב</p>			וקסבר: נדרים ונדבות קריבין ביום טוב

קושי על ר' שמעון: מתקיף לה רבי זירא: השתא סלותי מסלתנין, נדרים ונדבות מבעיא? **תירוץ**: אמר אביי: בהקרבה - כולי עלמא לא פליגי דשרי, כי פליגי - למיקם עליה בבל תאחר. תנא קמא סבר: שלש רגלים אמר רחמנא, אפילו שלא כסדרן ורבי שמעון סבר כסדרן - אין, שלא כסדרן - לא.

קושי על דברי רבי אלעזר ברבי שמעון: מביא אדם תודתו בחג הסוכות, אימת? אילימא בחולו של מועד - היינו תנא קמא.

תירוץ: אלא ביום טוב, וקסבר: נדרים ונדבות קריבין ביום טוב.

קושי: ומאי שנא חג הסוכות דנקט?

תירוץ: רבי אלעזר ברבי שמעון לטעמיה, דתניא רבי שמעון אומר: לא

יאמר חג הסוכות שבו הכתוב מדבר, למה נאמר - לומר שזה אחרון. רבי

אלעזר ברבי שמעון אומר: לומר שזה גורם.

דיון להמשך דברי ר' שמעון בן אלעזר: ויוצא בה משום שמחה ואינו יוצא בה משום חגיגה.

קושי: פשיטא! דבר שבחובה היא, וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין!

תירוץ: לא צריכא, דאף על גב דפריש.

דברים פרק כג

(כב) כי תדר נדר להי אלקיך לא תאחר לשלמו כי דרש ידרשנו הי אלקיך מעמך וקהי בך חטא:

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •